

Verslag van de openbare hoorzitting van de commissie bezwaarschriften van dinsdag 25 september 2007, in het kader van de behandeling van het bezwaarschrift 2007/33 van het Comité Leefbaar Dorpscentrum, p/a Talingstraat 15, 1531 VH te Wormer

Commissie	Voorzitter: de heer R. Hollemans Leden: de heer mr. P. Lans en mevrouw mr. G.J. Middelburg Secretaris: mevrouw K. Meijer
Bezwaarschrift tegen	Het besluit van de raad van de gemeente Wormerland tot het afwijzen van een verzoek tot het organiseren van een referendum inzake de herinrichting van het dorpscentrum.
Dagtekening Ontvangen:	30 juli 2007 1 augustus 2007
Bezwaarmaker(s)	Namens het Comité Leefbaar Dorpscentrum: De heer T. Hogenes (voorzitter), de heer J. Kesting (secretaris), mevrouw A. Moerbeek en mevrouw K. Kruiver (leden) en de heer H. van der Snoek (lid en vice voorzitter)
Vertegenwoordiger gemeente	De heer R. Rozemeijer
Derde belanghebbenden	Geen

Verslag:

De **voorzitter** stelt de leden van commissie voor en legt kort de procedure tijdens de hoorzitting uit. Hij geeft vervolgens het woord aan de heer Hogenes om het bezwaarschrift toe te lichten.

De heer **Hogenes** overhandigt een pleitnota aan de commissieleden. Die pleitnota wordt door de secretaris aan het verslag van de hoorzitting toegevoegd.

De **voorzitter** merkt op dat gelijktijdig met de indiening van het bezwaarschrift een verzoek om voorlopige voorziening is ingediend bij de rechtbank. Hij vraagt of het al bekend is wanneer dit verzoek behandeld wordt.

De heer **Hogenes** antwoordt dat nog niets vernomen is van de rechtbank, dit vindt hij overigens een vreemde gang van zaken.

Hij leest vervolgens voor uit zijn pleitnota (zie bijlage). Kort samengevat komt het er op neer: dat de afwijzing op het verzoek van het Comité tijdens de raadsvergadering van 3 juli 2007 niet is gemotiveerd en dat dit volgens de referendumverordening wel had moeten; dat tijdens dezelfde raadsvergadering van 3 juli 2007 het besluit genomen is tot verdere ontwikkeling van het dorpscentrum, hierdoor is een zinvolle rechtsgang voor het Comité onmogelijk gemaakt;

De in het schriftelijke besluit van 17 juli 2007 aangevoerde motivering op grond van artikel 3 onder k van de referendumverordening is niet aan de orde geweest tijdens de voorronde en de raadsvergadering, door de raad is inhoudelijk niet gediscussieerd.

Er is geen sprake van een zorgvuldige, deugdelijk gemotiveerde beslissing van de raad. Door de afwijzing van dit verzoek torpedeert de raad zijn eigen referendumverordening.

Burgerinitiatieven, zo blijkt, worden niet op prijs gesteld. Het door het Comité aangedragen alternatieve plan is niet serieus overwogen en terzijde gelegd. Hij voegt hieraan toe, dat van

het oorspronkelijke programma van eisen voor het dorpscentrum zoals dit door de raad is vastgesteld ook al drastisch wordt afgeweken.

De heer **Rozemeijer** overhandigt eveneens een pleitnota. Hij merkt op dat in zijn eerder opgestelde verweerschrift is ingegaan op de bezwaren van het Comité. Van belang is vast te stellen of het besluit van de raad, gelet op de geldende regelgeving, een houdbaar besluit is. Hij verwijst in dit verband naar artikel 3 van de referendumverordening. In dit artikel staan de uitzonderingsgronden op basis waarvan een referendum niet wordt gehouden. De raad is bevoegd tot het nemen van een besluit inzake het houden van een referendum. De raad kan dus een verzoek als deze afwijzen.

Hij merkt op, dat de discussies over dit verzoek in de voorronde van de raadsavond hebben plaatsgevonden. Tijdens de raadsvergadering is verwezen naar de behandeling tijdens de voorronde en vervolgens heeft de raad met meerderheid van stemmen een besluit genomen. De schriftelijke beslissing van 17 juli 2007 is conform de bepalingen van de Algemene wet bestuursrecht en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur zorgvuldig tot stand gekomen en deugdelijk gemotiveerd. Hij is van oordeel dat hier sprake is van een rechtmatig genomen besluit. Dit sluit uiteraard niet uit dat het Comité het hier inhoudelijk mee oneens kan zijn.

De **voorzitter** vraagt of de motivering van het besluit niet duidelijker had gekund.

De heer **Rozemeijer** antwoordt dat in het besluit van 17 juli 2007 de motieven zijn genoemd die vanuit de raad tijdens de voorronde naar voren zijn gebracht. Gelet op de motivering van de raad tijdens de voorronde is gebleken, dat de afwijzing van het verzoek op artikel 3 onder k van de referendumverordening is gebaseerd. Hij kan niet beoordelen of het artikel ook daadwerkelijk genoemd is tijdens de voorronde, omdat hij niet alle geluidsbanden heeft afgeluisterd. De door raadsleden naar voren gebrachte punten tijdens de voorronde worden vastgelegd in een besluitenlijst.

De **voorzitter** zegt dat het besluit tot verdere ontwikkeling van het dorpscentrum al is genomen. Hierdoor lijkt voor het Comité geen zinvolle rechtsgang meer mogelijk. Hij vraagt zich wel af wat er gebeurt als de commissie of rechter uitspreekt dat dit besluit tot afwijzing van het referendumverzoek niet terecht is genomen.

De heer **Rozemeijer** antwoordt dat er inderdaad alleen een referendum kan worden gehouden over een voorgenomen besluit. Aangezien het besluit al genomen is, kan hierover geen referendum meer worden gehouden. Theoretisch is het mogelijk dat de raad op een eerder genomen besluit terugkomt.

Mevrouw **Middelburg** constateert dat de afwijzing van het verzoek is gebaseerd op artikel 3 onder k van de referendumverordening. Zij vraagt zich af of het, gelet op de voorgeschiedenis, ook mogelijk was het verzoek af te wijzen op grond van artikel 3 onder e van de referendumverordening (Artikel 3 onder e: een referendum kan niet worden gehouden over besluiten die naar het oordeel van de raad hun grondslag vinden in een eerder genomen beslissing waarover een referendum is gehouden of kon worden gehouden..)

De heer **Rozemeijer** antwoordt dat dit verder niet is besproken. De raad heeft de argumenten aangedragen tot afwijzen van dit referendumverzoek. Deze argumenten vallen onder uitzonderingsgrond artikel 3 onder k.

De heer **Lans** merkt op dat het Comité een alternatief plan heeft ingediend voor het dorpscentrum. Hij vraagt zich af of de raad had kunnen instemmen met het houden van een referendum, en daarbij gelijk had kunnen besluiten dat alleen een referendum wordt gehouden over het plan van de gemeente.

De heer **Rozemeijer** zegt dat de raad op grond van de referendumverordening de vraag- en antwoordstellingen bij een referendum vaststelt. De raad heeft hier grote vrijheid.

De heer **Hogenes** merkt op dat tijdens de raadsvergadering kan worden ingesproken, maar dat het Comité daartoe niet in de gelegenheid is gesteld.

Verder geeft hij aan, dat tijdens de voorrondes ook burgerraadsleden aanwezig zijn en deelnemen aan de discussie. De raad heeft de besluitvorming niet gedelegeerd aan een commissie op grond van artikel 81 van de Gemeentewet. De raad dient in zijn eigen vergadering te discussiëren en uiteindelijk tot besluitvorming te komen.

De heer **Lans** zegt dat de raad uiteindelijk het besluit genomen heeft. Er was klaarblijkelijk geen aanleiding tijdens de raadsvergadering te discussiëren.

De heer **Hogenes** zegt dat er eigenlijk sprake is van een onrechtmatige daad. De raad heeft hier het referendumverzoek afgewezen en op dezelfde avond het besluit genomen tot verdere ontwikkeling van het dorpscentrum. Het is willens en wetens doorgedrukt door de raad. Het alternatieve plan is terzijde gelegd. Hij geeft aan, dat het Comité uiteraard niet de beschikking heeft over de middelen die de gemeente heeft. Om het alternatieve plan goed te kunnen beoordelen had een gedegen onderzoek moeten worden ingesteld. De gemeente had hier middelen voor beschikbaar moeten stellen.

De heer **Lans** merkt op dat de tijdens de voorronde is gediscussieerd en dat het uiteindelijk besluit is genomen door de raad. Het besluit van de raad is vervolgens op papier gezet. Tegen die schriftelijke beslissing van 17 juli 2007 is een bezwaarschrift ingediend. Dit besluit geeft aan waarom de raad dit besluit heeft genomen.

De heer **Hogenes** zegt dat in de brief van 17 juli 2007 argumenten worden genoemd die tijdens de voorronde niet zijn genoemd.

De heer **Lans** antwoordt dat de commissie zich uiteraard een oordeel moet vormen over de zaken die het Comité aanvoert.

De heer **Hogenes** geeft aan dat artikel 3 onder k van de referendumverordening niet genoemd is tijdens de voorronde. De manier waarop dit gespeeld wordt klopt gewoon niet. De inhoud van de brief van 17 juli 2007 is geen reflectie van de discussie tijdens de voorronde.

De heer **Rozemeijer** merkt op dat de opmerkingen van de diverse fracties kort zijn opgenomen in de besluitenlijst van de voorronde.

De heer **Kesting** zegt dat er geen geschreven verslag is gemaakt van de discussie tijdens de voorronde.

De heer **Rozemeijer** beaamt dit, er wordt alleen een besluitenlijst opgesteld. Alleen van de raadsvergadering wordt een woordelijk verslag gemaakt. Gelet op het belang van het onderwerp is wel een bandopname gemaakt van de discussie.

Advies van de commissie bezwaarschriften Wormerland in het kader van de behandeling van het bezwaarschrift 2007/33 van het Comité Leefbaar Dorpscentrum, p/a Talingstraat 15, 1531 VH te Wormer.

Het bezwaarschrift is conform het bepaalde in de Verordening bezwaarschriften Wormerland in handen gesteld van de commissie bezwaarschriften Wormerland (hierna: de commissie). Het bezwaarschrift is tijdens de openbare hoorzitting van dinsdag 25 september 2007 behandeld. De voorzitter, de secretaris en leden van het Comité Leefbaar Dorpscentrum waren hierbij aanwezig. Het verslag van de hoorzitting is als bijlage bij dit advies gevoegd en maakt daar onderdeel van uit.

De Commissie heeft het volgende overwogen:

Ten aanzien van de ontvankelijkheid:

Het bezwaarschrift is gericht tegen een besluit dat door de raad van de gemeente Wormerland is genomen. Het bezwaarschrift van het Comité Leefbaar Dorpscentrum is gemotiveerd en binnen de termijn van zes weken ingediend. Het Comité Leefbaar Dorpscentrum is een georganiseerd verband van bewoners van de dorpskern Wormer en bestaat reeds enkele jaren. Het Comité bezit dan weliswaar geen rechtspersoonlijkheid, wel heeft de organisatie een voorzitter, secretaris en leden en zijn de doelstellingen geformuleerd. De commissie is van oordeel, dat het Comité Leefbaar Dorpscentrum (hierna: appellant) belanghebbende is bij het genomen besluit.

Feiten en omstandigheden

Appellant heeft op 25 juni 2007 een verzoek ingediend bij de raad tot het organiseren van een referendum over de ontwikkeling van het dorpscentrum Wormer. In het referendum zou aan de burgers de keuze voorgelegd kunnen worden tussen enerzijds het gemeenteplan en anderzijds een alternatief plan, dat mede ontwikkeld werd door appellant. Het verzoek tot het houden van een referendum ging vergezeld van lijsten met de benodigde handtekeningen van inwoners.

De raad heeft, na bespreking van het verzoek in de voorronde, op 3 juli 2007 met meerderheid van stemmen het besluit genomen dit verzoek tot het houden van een referendum af te wijzen. Het schriftelijke besluit is op 17 juli 2007 toegezonden.

Tegen dit besluit heeft appellant een bezwaarschrift ingediend op 30 juli 2007 (ontvangen 1 augustus 2007). Het bezwaarschrift was gemotiveerd, maar op 31 augustus 2007 is een schriftelijke aanvulling op het bezwaarschrift ontvangen, waarin door appellant wordt ingegaan op datgene dat besproken is tijdens de voorronde van de raad op 3 juli 2007. Ook de tweede brief is binnen de bezwarentermin ingediend, en de commissie gaat er van uit dat deze brief onderdeel uitmaakt van het bezwaarschrift.

Bezwaren

Appellant brengt het volgende naar voren:

- Het besluit tot afwijzing van het verzoek, genomen op 3 juli 2007, is niet gemotiveerd, en dit had op grond van de referendumverordening wel moeten.
- Eveneens op 3 juli 2007 heeft de raad het besluit genomen tot verdere ontwikkeling van het centrumplan, waardoor een zinvolle rechtsgang voor appellant onmogelijk wordt gemaakt;

- Geen kans is geboden om tijdens de raadsavond in te spreken, ondanks het verzoek hiertoe;
- De aangehaalde uitzonderingsgrond in de brief van 17 juli 2007 (artikel 3 onder k van de referendumverordening) is tijdens de raadsavond niet genoemd (dit argument is in de brief van 29 augustus 2007 aangevuld met het woordelijk verslag van de voorronde van de raadsavond en de reactie van appellant op de diverse uitspraken van raadsleden en portefeuillehouder)

Juridisch kader

De Referendumverordening Wormerland, de Algemene wet bestuursrecht en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Referendumverordening Wormerland, de volgende relevante artikelen:

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder

- a. referendum: een raadplegende volksstemming waarbij de kiesgerechtigden zich uitspreken over een door de raad te nemen besluit.
- b. kiesgerechtigden: diegenen die op de drieënveertigste dag voorafgaande aan de dag waarop het referendum wordt gehouden overeenkomstig artikel B3 Kieswet kiesgerechtigd zijn voor de verkiezing van de leden van de raad van de gemeente Wormerland.
- c. Besluit: een schriftelijke beslissing van de raad;

Artikel 2 Toepassingsgebied

Een referendum wordt gehouden onder de kiesgerechtigden van het hele grondgebied van de gemeente of een gedeelte daarvan.

Artikel 3 Uitzonderingen

Een referendum kan niet worden gehouden over besluiten:

- a. in het kader van deze verordening;
- b. over het voor kennisgeving aannemen van notities en rapporten;
- c. inhoudende een algemeen verbindend voorschrift dan wel de intrekking daarvan;
- d. besluiten over de vaststelling van gemeentelijke tarieven en belastingen;
- e. besluiten die naar het oordeel van de raad hun grondslag vinden in een eerder genomen beslissing waarover een referendum is gehouden of kon worden gehouden;
- f. besluiten ter uitvoering van een besluit van het rijk of de provincie waarbij de raad geen beleidsvrijheid heeft;
- g. besluiten waarvan de inwerkingtreding of uitvoering niet kan worden uitgesteld vanwege de daarmee gemoeide spoedeisende gemeentelijke belangen;
- h. over individuele kwesties zoals benoemingen, ontslagen, schorsingen, kwijtscheldingen, schenkingen;
- i. over de vaststelling van de gemeentelijke begroting en de rekening;
- j. besluiten waarbij het belang van het referendum niet opweegt tegen de verantwoordelijkheid van de raad voor kwetsbare groepen en hun plaats in de samenleving
- k. waarvan de raad van mening is dat er andere dan bovengenoemde dringende redenen zijn om geen referendum te houden.

Artikel 5 Initiatief van kiesgerechtigden

1. Kiesgerechtigden kunnen schriftelijk aangeven dat zij een initiatief willen nemen tot een referendum overeen voorgenomen besluit.
2. Deze kennisgeving moet ten minste 5 dagen vóór de raadsvergadering, waarvoor het besluit is geagendeerd, bij het college worden ingediend. De kennisgeving moet worden ondersteund door een aantal kiesgerechtigden, dat ten minste gelijk is aan 10% van de kiesdeler van de laatstgehouden verkiezing van de leden van de raad.
3. In de kennisgeving wordt aangegeven om welk voorgenomen raadsbesluit het gaat. De kennisgeving gaat vergezeld van een handtekening van elke verzoeker, met een opgave van diens naam, adres, leeftijd en woonplaats.
4. De in het derde lid bedoelde persoonsgegevens worden geplaatst op daartoe van gemeentewege verstrekte lijsten.
5. Indien een kennisgeving is gedaan volgens de hiervoor gestelde eisen, beslist de raad in dezelfde vergadering waarvoor het besluit van de raad is geagendeerd of over dit besluit, met inachtneming van het bepaalde in artikel 3, een referendum kan worden gehouden. De raad kan zijn beslissing voor ten hoogste 4 weken verdagen.

Inhoudelijk

Algemeen

Appellant heeft schriftelijk een verzoek ingediend bij de raad tot het organiseren van een referendum over de herinrichting van het dorpscentrum. De raad zou zich namelijk op 3 juli 2007 uitspreken over de verdere ontwikkeling van het dorpscentrum (voorgenomen besluit). Het verzoek van appellant, in artikel 5 van de referendumverordening omschreven als kennisgeving, werd ondersteund door een aantal kiesgerechtigden, dat ten minste gelijk is aan 10% van de kiesdeler van de laatstgehouden verkiezing van de leden van de raad. Gebleken is dat het aantal kiesgerechtigden dat de kennisgeving ondersteunde, voldoende was. De kennisgeving voldeed verder ook aan de in artikel 5 van de referendumverordening gestelde eisen.

Bevoegdheid raad

Op grond van artikel 5 lid 5 van de referendumverordening beslist de raad in dezelfde vergadering waarvoor het besluit van de raad is geagendeerd of over dit besluit, met inachtneming van het bepaalde in artikel 3, een referendum kan worden gehouden. De raad kan zijn beslissing voor ten hoogste 4 weken verdagen. De raad heeft niet gekozen voor het verdagen van de beslissing, maar op 3 juli 2007 bij meerderheid van stemmen besloten het verzoek tot het organiseren van een referendum af te wijzen.

De commissie stelt vast dat de raad, op grond van de referendumverordening, beslist of er al dan niet een referendum wordt georganiseerd over een (voorgenomen) besluit. De beoordelingsruimte en beoordelingsvrijheid van de raad zijn ruim, gelet op artikel 3 van de referendumverordening. In het bijzonder artikel 3 onder k (zie juridisch kader). Hierin staat dat de raad kan besluiten tot het niet organiseren van een referendum over te gaan indien er *andere dringende redenen* zijn dan in artikel 3 a tot en met j genoemd. Hoewel de 'andere dringende redenen' niet nader zijn omschreven, volgt uit de redactie van dit onderdeel van de verordening en de daarbij behorende toelichting wel dat de raad een beoordelingsvrijheid toekomt.

Overigens laat dit onverlet, dat de beslissing die genomen wordt moet voldoen aan de eisen die de wet en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur daaraan stellen. Dat wil zeggen dat het besluit op zorgvuldig wijze tot stand moet komen en goed moet worden gemotiveerd.

De commissie gaat vervolgens in op de argumenten van appellant

- Het besluit tot afwijzing van het verzoek, genomen op 3 juli 2007, is niet gemotiveerd, en dit had op grond van de referendumverordening wel moeten. Op grond van artikel 1:3 lid 1 van de Algemene wet bestuursrecht wordt onder een besluit verstaan een schriftelijke beslissing van een bestuursorgaan, inhoudende een publiekrechtelijke rechtshandeling.

De commissie stelt vast, dat de raad het besluit genomen heeft op 3 juli 2007. Op 17 juli 2007 is het besluit van de raad op schrift bekendgemaakt aan appellant, waarbij het besluit is voorzien van een motivering.. De commissie constateert, dat de afwijzing van het verzoek tot het organiseren van een referendum voldoet aan het gestelde in artikel 1:3 lid 1 van de Awb. n Het op dit onderdeel aangevoerde kan dan ook niet slagen.

Vervolgens moet worden beoordeeld of het besluit van 17 juli 2007 zorgvuldig tot stand is gekomen en deugdelijk is gemotiveerd. De commissie constateert dat de kennisgeving (het verzoek tot het houden van het referendum) conform de bepalingen van de referendumverordening is behandeld.

De commissie constateert, dat in het schriftelijke besluit gemotiveerd staat aangegeven waarom het verzoek wordt afgewezen. De commissie merkt hierbij nogmaals op, dat de beslissings- en beoordelingsruimte van de raad ruim is (zie hierboven onder het kopje “bevoegdheid raad”).

- Eveneens op 3 juli 2007 heeft de raad het besluit genomen tot verdere ontwikkeling van het centrumplan, waardoor een zinvolle rechtsgang voor appellant onmogelijk wordt gemaakt.

De commissie stelt vast, dat het besluit tot verdere ontwikkeling van het centrumplan inderdaad op dezelfde avond, namelijk 3 juli 2007, door de raad is genomen. De raad is hiertoe bevoegd . Dit betekent dat niet alsnog een referendum kan worden gehouden, terwijl de mogelijkheid tot het houden van een correctief referendum ten aanzien van een genomen besluit niet mogelijk is. De vraag of bij de huidige stand van zaken verder procederen tegen het afwijzen van het verzoek al dan niet zinvol is, is op zich interessant, maar kan niet van invloed zijn op de uitkomst van de voorliggende bezwaarprocedure. In deze procedure ligt immers de vraag voor of het besluit op grond van de van toepassing zijnde regelgeving op zorgvuldige wijze en afdoende gemotiveerd tot stand is gekomen. Afhankelijk van de uitkomst van de bezwaar- of beroepsprocedure is het aan de raad om te oordelen of er aanleiding bestaat om op het besluit tot verdere ontwikkeling van het centrumplan terug te komen. .

- Geen kans is geboden om tijdens de raadsavond in te spreken, ondanks het verzoek hiertoe

Dat appellant geen gelegenheid is geboden in te spreken tijdens de raadsavond, maakt niet dat de besluitvorming onzorgvuldig is verlopen, omdat de bezwaarcommissie uit de voorliggende dossierstukken is gebleken dat appellant tijdens de voorronde ruimschoots in de gelegenheid is gesteld om alle argumenten in te brengen en dit ook heeft gedaan. De commissie wijst dit bezwaar dan ook van de hand.

- De aangehaalde uitzonderingsgrond in de brief van 17 juli 2007 (artikel 3 onder k van de referendumverordening) is tijdens de raadsavond niet genoemd (dit argument is in de brief van 29 augustus 2007 aangevuld met het woordelijk verslag van de voorronde van de raadsavond en de reactie van appellant op de diverse uitspraken van raadsleden en portefeuillehouder)

De schriftelijke, gemotiveerde beslissing is verzonden op 17 juli 2007. Tegen dit besluit is bezwaar aangetekend door appellant. De commissie constateert dat de motivering in de brief is gebaseerd op de standpunten van de raadsleden. Dat de motivering is ondergebracht onder de uitzonderingsgrond artikel 3 onder k van de referendumverordening, acht de commissie gerechtvaardigd. Dat artikel 3 onder k tijdens de raadsavond op 3 juli 2007 niet expliciet is opgenoemd, is in deze van ondergeschikte betekenis.

Conclusie commissie

Het bestreden besluit is, zo constateert de commissie, op zorgvuldige wijze tot stand gekomen en voldoende gemotiveerd. De commissie komt tot de conclusie dat het bezwaarschrift van het Comité Leefbaar Dorpscentrum ontvankelijk en ongegrond moet worden verklaard. Het bestreden besluit kan naar het oordeel van de commissie in stand blijven.

Advies:

De commissie adviseert, gelet op bovenstaande, het bezwaarschrift van het Comité Leefbaar Dorpscentrum ontvankelijk en ongegrond te verklaren en het bestreden besluit in stand te laten.

Commissie bezwaarschriften Wormerland d.d. 25 september 2007

De secretaris,

de plv. voorzitter,

K. Meijer

R. Hollemans